

ΕΡΜΗΣ ὁ ΛΟΓΙΟΣ.

Τῆς 16:

4

Φεβρουαρίου.

1818

Παρατηρήσεις Γερμανοῦ τινος περὶ τῆς Ἀγγλικῆς φιλολο-
γίας κατὰ τὸ 1815 ἔτος· ἀπόσπασμα ἐκ τῶν γενικῶν
γεωγραφικῶν ἐφημερίδων, ἐκδιδομένων παρὰ Κυρίου Ε.
Ι. Βέρτουχ. (Allgemeine geographische Ephemeriden;
verfasset von einer gesellschaft Gelehrten, und heraus-
gegeben von Dr. E. I. Bértuch. XLIX. Bandes zweytes
Stück. Februar 1816. Weimar.)

Ἐκ Λονδρας τὴν 18. Αὐγούστου 1815.

Καὶ εἰς τὴν φιλολογίαν βλέπει τις ἐνταῦθα τὴν μετὰ προ-
τιμήσεως ἀγάπην τῶν Ἀγγλῶν πρὸς τὰ ἀρχαῖα; διότι ὄντες
ὀλίγον νεωτεροποιοί, δὲν ἔχουν κἀμμίαν κλίσιν πρὸς τὰ και-
νοφανῆ τῶν πραγμάτων παραδείγματα (mode)· ἡ νεολαία
ἀπομακρύνεται μὲν πρὸς καιρὸν ἀπὸ τὸν γενικὸν τοῦ ἔθνους
χαρακτήρα; δέχεται ὅμως μὲ σέβας τὴν κλίσιν τῶν γεροντο-
τέρων, καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ περιέλωσι τὰ αὐτὰ τῆς μαθήσεως
πεδία; τῶν ὁποίων τὸ εὐκαρπον καὶ ὠραῖον διεφήμιζον οἱ
πατέρες αὐτῶν. Καὶ ἐνῶ τῆς Γερμανίας ἡ νεολαία καταθλί-
βεται εἰς τὰ διδασκάλεια μὲ τὴν διδαχὴν τῶν γλωσσῶν καὶ
ἐπιστημῶν; καὶ ἐνῶ ἐκεῖ εἰσάγονται κατὰ καιροῦς νέα διδα-
σκαλίας συστήματα (Unterrichtssysteme), τὰ τρία Βρετανικὰ
ἔθνη, καὶ ὀλιγώτερον ἀπὸ τοὺς λοιποὺς οἱ Ἀγγλοὶ, μετήλ-
λαξαν ὀλίγον τὸ εἶδος τῆς διδαχῆς τῶν εἰς τὰ δημόσια σχο-
λεῖα, ἀκόμη καὶ νῦν, ὡς πρὸ ἑκατονταετηρίδων ἢ πρώτης
ἑνασχόλησις τῶν Ἀγγλῶν μαθητῶν εἶναι ἡ ἀνάγνωσις τῶν
Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων συγγραφέων, καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν
ποιητῶν· διὸ κἀμμία ἀπορία ἂν καὶ νῦν, ὡς πρότερον, τὰ παι-
δικὰ τῆς ἀναγωγῆς εἶναι οἱ Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους συγγρα-
φεῖς· κατ' ἔξοχὴν ὅμως προτιμοῦν τοὺς Ἕλληνας. Πόσον μα-
κρὰν τοῦτο ἐκτείνεται μέχρι τῆς σήμερον, καὶ πόσον ὀλοὶ οἱ
Ἀγγλοὶ κοινῶς ὄχι μόνον, ὡς οἱ λοιποὶ γένονται καὶ ἐκτι-

μῶσι τοὺς Ἑλληνας συγγραφεῖς, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς ἐπιμέλειας τοὺς ἀναγινώσκουν καὶ τοὺς σπουδάζουν, τὰ ξένα ἔθνη ἔχουσι περὶ τούτου ἀτελεσμάτας ἰδέας· ὅ,τι εἶναι Ἑλληνικὸν τὸ ἀποβόφοῦν περιέργως, τὸ εἰσάγουν, συζητοῦν, μετατυπῶνουν, καὶ μὲ ἀδράν τιμὴν πληροῦνουν, καὶ εἰς τὰς περισσότεράς βιβλιοθήκας κατὰ πρόσωπον βάζουν, καὶ διὰ τῶν πολυτελεστέρων δεσμιμάτων τὸ ἀποκαθιστάνουσι ἀραιότερον καὶ ἐπιθυμητότερον εἰς τὸν ἑαυτῶν· διὰ αὐτὴν ταύτην τὴν αἰτίαν οἱ Ἄγγλοι περιέρχονται τόσον συνεχῶς τὴν Ἑλλάδα. Πόσα πολύτιμα Ἑλλάδος περιηγήσεως συγγράμματα δὲν ἐξεδόθησαν εἰς Ἀγγλίαν εἰς διάστημα ἐξ ἧ ἑπτὰ μόνου χρόνου!!!

Κατὰ τὸν τρέχοντα ἑνιαυτὸν ἡ Ἀγγλικὴ φιλολογία προμηνύει τὸν αὐτὸν πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἔρωτα, ὅστις διεδόθη καὶ μεταξύ γυναικῶν διὰ τῆς ποιητικῆς τοῦ Λόρδου Βύρονος (Byron), ὁ ὁποῖος εἶναι τὴν σήμερον ὁ ἀγαπητότερος ποιητής· Ἐπειδὴ οὗτος ὁ Λόρδος πρὸ ὀλίγου ἐπιστρέψας ἐκεῖθεν μεταφέρει τὰς περισσότερας σκηνὰς τῶν ποιημάτων του εἰς τὴν Ἑλλάδα· τοῦ δὲ ποτὲ συνοδοιπόρου αὐτοῦ Χόλλανδ' ὅλον τὸ ἔθνος γενικῶς νομίζουσι τούτο, ὡς ἀξιόλογον καὶ διδακτικὸν κῶτατον σύγγραμμα περὶ τῆς νέας Ἑλλάδος· ὁ συγγραφεὺς ἐπαρτήρησεν ἐξαιρέτως τὰ τῆς φυσικῆς ἰσορίας, ἣτις μέχρι τοῦδε ἡμελεῖτο παρὰ πάντων τῶν περιηγητῶν. Τὸ περιεργότερον ὅμως εἶναι τὰ ὅσα διηγεῖται περὶ τοῦ Ἀλή-πασα τοῦ νῦν δυνάτου τῆς Ἀλβανίας, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν αὐτὴν διήρησεν ἱκανὸν χρόνον.

Ὁ ἴδιος συγγραφεὺς ὦν καὶ τῆς ζωγραφικῆς εἰδήμων ἐπλούτισε τὴν περιηγησίν του μὲ 12. εἰκονογραφίας τῶν ἀξιωματικῶν ὄψεων τῶν ἀνω βιβέντων τόπων· ἡ ὁδοιπορία του ἦτο πάντῃ διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν συνειθισμένην· ἐπεβάρωσε πολλοὺς τόπους, τοὺς ὁποίους οὐδεὶς τῶν νεωτέρων περιηγητῶν ἐπάτησεν. Εἶχε σκοπὸν νὰ διατρίψῃ μερικὸν χρόνον εἰς

τὴν Σαρδινίαν, πλὴν αἱ περιστάσεις τὸν ἐμπόδισαν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἔφεσιν· αὐτὴ ἡ νῆσος, τὴν σήμερον ἄγνωσθη γῆ (terra incognita), εἶναι κατ' ἐξοχὴν περιέργως εἰς τοὺς δρακτολόγους, καὶ τὸ ἐν Καλλιάρῳ Μουσείῳ ἐλκύει ἤδη τὴν περιέργειαν αὐτῶν. Τίποτε δὲν φαίνεται παραξενότερον εἰς τὸν ξένου περιηγητὴν παρὰ ἡ ἀγριότης τῶν Σαρδηνικῶν χωριάτων· ἡ διοίκησις δὲν ἔχει ἱκανὴν δύναμιν νὰ συνάξῃ τὴν δεσμοφορίαν παρὰ τῶν ἐγκατοίκων· καὶ ἐτι ὀλιγοτέραν τοῦ νὰ μεταβάλῃ τὴν κατάστασίν των· καὶ ὅλας τὰς τωρινὰς πολιτικὰς μεταβολὰς ἡ Σαρδινία ἔμεινεν ἀτάραχος· καὶ μ' ὅλου ὅτι μεγάλη, εἶναι ὁμοῦς ἄγνωσθη νῆσος, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπισκέπτεται παρὰ τῶν βαρβαρέσκων. Δίδει νεωτάτας εἰδήσεις περὶ τῶν Ἰονίων νήσων καὶ τῶν Ἰωαννίνων, ὁμοίως καὶ περὶ τῶν πεπαιδευμένων τῆς νῦν Ἑλλάδος· οὗτοι παραπονοῦνται εἰς ἄκρον διὰ τὴν ἀγνωμοσύνην τῶν Εὐρωπαίων δι' ὅλας τὰς εὐεργεσίας, τὰς ὁποίας ἔλαβον καὶ λαμβάνουσι ὠφελόμενοι ἀπὸ τὰς τέχνας καὶ τὰ συγγράμματα τῶν προγόνων των Ἑλλήνων. „ Ἡ νῦν Εὐρώπη, λέγουσι, ἤθελεν εἶναι μηδὲν ἄνευ τεχνῶν, διδασκαλίας καὶ τοῦ παραδείγματος τῶν ποτὲ μεγάλων Ἑλλήνων. Οἱ νῦν Ἕλληνες κατέχουσιν ἀκόμη τὴν ἱκανότητα τοῦ νὰ κατὰσπαθῶσι ποτε ἐν παιδείᾳ μεγάλοι ἄνδρες, τοὺς λείπουσιν ὁμοῦς αἱ περιστάσεις, διὰ νὰ δείξωσι τὰ λαμπρῶν φυσικὰ προτερήματα κτλ.“ Αὐτὴ ἡ νομιζομένη ἀγνωμοσύνη τῆς φωτισμένης Εὐρώπης εἶναι τὸ ἀγαπητότατον θέμα κατ' ὄλην τὴν Ἑλλάδα.

Εἶναι ἀξιόλογοι αἱ εἰδήσεις τοῦ Ἰατροῦ Χόλλανδ' περὶ τῶν βράχων καὶ Μοναστηρίων τῶν Μετεώρων, περὶ τῆς περιήμου κοιλάδος τῶν Τέμπων, περὶ τῆς Θεσσαλονίκης, τῶν Θέρμοπουλῶν, Δελφῶν, Θηβῶν, Ἀθηνῶν κ. τ. λ. ὅλους τούτους τοὺς τόπους ἐπεβάρωσε μὲ ἄνεσιν καὶ φιλοσοφικὴν παρατήρησιν, ὡς ἄνθρωπος εἰδήμων καὶ ὀξύνου.

Περὶ τῶν Μαρμάρων ἄκου ὁ Λόρδος Ἑλληνος ἔφερεν ἐν ταῦθα ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα (περὶ τῶν ὁπίων ἡ Γερμανία ἔχει πρὸ πολλοῦ ἤδη ἱκανὴν πληροφορίαν) ἀνανεώθη εἰς τὴν βουλήν πρὸ μικροῦ ἡ φιλενεκία ἐλκύουσα διπλασίως τὴν περιέργειαν τῶν ἀρχαιολόγων καὶ φιλοτεχνῶν. Τὸ ἔθνος ἠγάρεσεν αὐτὰ ἀπὸ τὸν Λόρδου διὰ 75. χιλιάδων ὀλλανδικῶν χρυσῶν, ἕως τεθῶσιν εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Μουσεῖον· τῶρα ὁμοῦς εὐρίσκον·

ται εἰς εὐτελεῖ ἀποθήκην γεμάτα ἀπὸ λάσπην καὶ σκόνην· ὅτι δὲ τῶ ὄντι εὐρίσκονται ἐνταῦθα ἀληθῆ λείψανα τῶν ἔργων τοῦ ἀθανάτου Φειδίου, μαρτυροῦσι δύο ἀξιώτιμοι μάρτυρες εἰδήμονες τῶν τοιούτων, δηλαδή ὁ περιφημὸς Οὐϊσκόντιος (Visconti) ἐκ Παρισίων, καὶ ὁ Βέστης (West) ἑφορὸς τῆς βασιλικῆς ζωγραφικῆς Ἀκαδημίας ἐν Λονδίῳ. Ὁ Οὐϊσκόντιος λέγει εἰς τὴν ἐπιστολὴν του, ὅτι προτοῦ νὰ ἴδῃ ταῦτα τὰ εἰς Λόνδρον λείψανα δὲν ἐδύνατο νὰ πιστοποιηθῆ, ὅτι οἱ Ἀρχαῖοι τεχνίται ἦσαν εἰς κατάστασιν νὰ ἐργάζωνται τὰ μάρμαρα τῶν εὐκόλως καὶ ἀδιάσως. Εἶναι γνωστὸν πόσον πικρῶς κατηγοροῦν τὸν Λόρδον Ἑλγῆνον οἱ ἴδιοι Ἀγγλοὶ καὶ κατ' ἐξοχὴν ὁ Λόρδος Βύρων, καὶ ἄλλοι πολλοὶ, ὅτινες περιῆλθον νεωστὶ τὴν Ἑλλάδα· οὗτοι ἐπονομαζοῦσιν αὐτὸν βριτῶς ἀραισχυρτὸν κλέπτην, λέγοντες τὰ ἐξ ἀμάξης κατ' αὐτοῦ (*). πρέπει ὁμῶς νὰ ἀκούσῃ τις ὅτι ἀπολογούμενος ὁ Λορ. Ἑλγ. λέγει εἰς τὴν ἀναφορὰν του· "Οἱ Τοῦρκοὶ ἀδιαφοροῦσι καὶ κατασκάπτου διαπαντὸς τὰ πολυτίμητα ἐκεῖνα λείψανα τῆς ἀρχαιότητος· ἔταν ἐφθάσεν ὁ ἴδιος εἰς Ἀθήνας δὲν ἐδύνατο νὰ εὔρῃ πλέον ἀπειρά πρᾶγματα, περὶ τῶν ὁποίων ἀμίλησαν οἱ πρὸ αὐτοῦ

(*) Οἱ Ἀγγλοὶ περιηγηταὶ δὲν παύουσιν ἀπὸ τοῦ νὰ ζητιεύωσι τὸν Λορ. Ἑλγῆνον διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῶν λειψάνων τῆς Ἑλληνικῆς εὐτεχνίας, ὅχι βέβαια δι' εὐσπλαγγίαν πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ' ἐπειδὴ περιερχόμενοι τὴν Ἑλλάδα δὲν δύνανται νὰ ἴδωσι ταῦτα τὰ θαυμάσια ἔργα τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, ὅπου ἐγεννήθησαν, ὅπως εὐφρανθῶσι μὲ τὴν κατὰ τόπον θέαν αὐτῶν, ἀνταμειβόμενοι τρόπον τινα ὑπὲρ τῶν κέπων τῆς περιηγήσεως. Ὅθεν ἐσχάτως ὁ Ἄγγλος περιηγητὴς χιλιάρχος Ρ. Φ. ἐς χιούργησε τὸ παρὶ ἐπίγραμμα, ἀνιττόμενος τὸ ἀρλόγιον, τὸ ὁποῖον ἐχάρισεν ὁ Λορ. Ἑλ. εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, στήσας αὐτὸ ἐφ' ἐνὸς πύργου πρὸς ἀνταμειβὴν τῶν μαρμάρων.

Δῶρον Ἀθηναίως ἐπίτηδες ἔδωκε κάκιος
 Ἠλέπτης, ὃς σεμνῶς δῶμ' ἐσύλησε θεῶς,
 Τοῦ γὰρ ἀναδείξας αἰώνιον ἐς τροπαῖον
 Πύργος, ὅπου στήκει σήματα λαμπρὰ χρόνου·
 Ἐρῶν γὰρ ποσάκις λεγύφθογγος ἀκούεται ἀυδῆ,
 Δὴ τότ' ἀναμνήσει ἔργ' ἀθάμιμα Σκάτου;

αἰκίς

Ο' Μεταφρ

περιηγηταί· ἐπειδὴ οἱ Τοῦρκοὶ κατέθραυσαν τὰ μάρμαρα διὰ τὸ λευκὸν καὶ σερεὸν αὐτῶν καὶ τὰ ἐκοπάνισαν διὰ τὰ λευκάνωσι μὲ αὐτὰ τὰ τεῖχη τῶν νέων οἰκῶν· δὲν εἶναι ἄρα ἀφελίμον πρὸς καλὴν τῆς τέχνης νὰ γλυτώσῃ τις τοιαῦτα ἀξιόλογα πρᾶγματα ἀπὸ τὴν βεβαίαν φθορὰν; Οἱ Ἀγγλοὶ τεχνίται σπουδάζουσιν ἤδη ἐπιμελῶς ταύτας τὰς ἀρχαιότητας· ὅταν ὁμῶς καθαρισθῶσι καλῶς, καὶ κατὰ τάξιν τεθῶσι, καὶ ἐξηγηθῶσι, τότε θέλει φανῆ πλέον, ὅποιαν ἐκδοῦλευσιν ἔκαμεν ὁ Λόρδος Ἑλγ. εἰς τοὺς ὁμογενεῖς του καὶ κοινῶς εἰς ὅλην τὴν φωτισμένην Εὐρώπην, καὶ πόσον ἀνίητος εἶναι ἡ κατακραυγὴ, τὴν ὁποίαν ὀλιγόφρονες ἀνθρώποι ἔκαμνον κατ' αὐτοῦ διὰ τὴν νομιζομένην κλοπὴν.

Ἡ εἰς τὴν Εὐρώπην εὐεργετικὴ ἐπιβρῶν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ Ἑλλάς πρὸ τεσσάρων μέχρι πέντε ἑκατονταετηρίδων καὶ ἐντεῦθεν, καὶ τὸ ὄφελος, τὸ ὁποῖον ἀκόμη διαδίδει, ἐνθουσίασε τὸν κύριον Χαυγάρθην (Haygarth) νὰ συνθέσῃ ποιήματι ἐπονομαζόμενον Ἑλλάς· εἰς αὐτὸ εὐρίσκονται ἀπειρά ὠρᾶτα κομμάτια· καὶ αἱ ὑποσημειώσεις του εἶναι γραμμῆναι εὐσέχως καὶ μὲ καλὴν ἐκλογὴν· νομίζουσιν ὅλοι κοινῶς, ὅτι τὸ ὅλον τοῦ ποιήματος ἐπέτυχεν τὸν σκοπὸν τοῦ ποιητοῦ.

Εἰς πόσον βαθμὸν ἡ Ἑλλάς ἐνασχολεῖ τὴν μούσαν τῶν σοφῶν Ἀγγλῶν χωρὶς τινος ἄλλου σκοποῦ κοινοῦ εἰς τοὺς περισσοτέρους τῶν συγγραφέων, φαίνεται μεταξὺ τῶν ἄλλων πολλῶν ἀπὸ τοῦ ἐξῆς πολυτελεῆς σύγγραμμα. „The Works of Gray With memoirs of his Life and Writings by W. Mason; To Which are sub joined extracts philological, poetical and critical from the authors original MSS, Selected and arranged by Thomas James Mathias. 2 V. 4. Preis 7. guineen“· τὰ ποιήματα τοῦ περιφήμου ποιητοῦ Γράυη (Gray) δὲν εἶναι ὀγκώδη· τὰ ὀλίγα ὁμῶς αὐτὰ τὸ ἔθνος ὑπολαμβάνει ὡς καθαρὸν χρυσόν· ὁ Γράυη εἶχεν ὄχι μόνον ποιητικὰ προτερήματα, ἀλλ' ἦν εἰς τῶν σοφοτέρων τοῦ αἵματος αὐτοῦ, ὡς φαιμεται ἀπὸ τὰ μετὰ θάνατον τυπωθέντα φιλολογικά του συγγράμματα, εἰς τὰ ὁποῖα εὐρίσκει ὁ φιλόλογος πολυτιμότητας παρατηρήσεις εἰς τὸν Ἀριστοφάνην καὶ Πλάτωνα. Ὁ δὲ Γράυη ἦν ἐγκυκλοπαιδικός, καὶ τοιοῦτον μᾶς τὸν ἀποδεικνύουν αἱ περὶ φυσικῆς ἰσορίας καὶ ἀρχαίας γεωγραφίας θέσεις του· οἱ Ἀγγλοὶ εἶναι ἀκείνωτοι ὑπερκεκλιάζοντες τὰ συγγράμ-

ματάτου, τὰ ὅποια συζητοῦν εἰς τοὺς καταγινομένους εἰς τοῦτο τὸ εἶδος σοφοὺς ὡς παράδειγμα τῆς ὑψηλῆς φιλολογίας.

Ὁ δὲ Καμβριδγίης περιβόητος Ἀγγλος Θεολόγος Δοκτωρ Marsh κατεχείρησε σοφὴν τινα διατριβὴν περὶ τῶν ἀρχαίων Πελασγῶν, ὑπὸ τὴν ἐπνομασίαν Ὠραϊ Πέλασγικαὶ (Hore Pelasgicæ), τῆς ὁποίας τὸ πρῶτον τετράδιον ἐξεδόθη εἰς φῶς. Ἐκ τοῦ παραδείγματος του συμπεραίνει τις πόσας προόδους θάλλου καίμει οἱ Ἀγγλοὶ, ἀφοῦ γίνωσι περισσώτερον εὐδαίμονες τῆς φιλολογίας τῆς Ἠπειροῦ.

Δὲν εἶναι μικρὰ ἀπόδειξις τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῶν σοφῶν Ἀγγλῶν ἢ μέλλουσα νέα ἐκδοσις (*) τοῦ Θησαυροῦ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης παρὰ Ε. Στεφάνου μετὰ προσθήκης· διὰ πολλὰ αἰτίαι φαίνεται παράξενον τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο. Ὅταν ὅμως βλέπη τις εἰς τὴν καταγραφὴν τῶν συνδρομητῶν τὰ πολλὰ ὀνόματα ἀξιοματικῶν καὶ πλουσίων ἀνδρῶν, δὲν ἔμπορεῖ νὰ μὴ συμπεράνῃ, ὅτι πλὴν τῶν ἐξ ἐπαγγελματος λογίων ἀνδρῶν, καταγίνονται ἐνταῦθα πολλοὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἢ ἐκτελεσις τοῦ πράγματος εἶναι μέχρι τοῦδε ὀλίγον ἀμφιβόλος, ἐπειδὴ τὴν ἐπερορτίσθη νέος τις, ὅστις ἔχει μὲν φιλολογικὰς τινὰς γνώσεις, τὸν λείπει ὅμως τὸ κριτικὸν πνεῦμα καὶ ἡ γριβὴ· μετὰ ὅλα ταῦτα ἀνέλαβε τὸ Ἡράκλειον ἐπιχείρημα, τὸ νὰ ἐνσωματώσῃ διλαδὴ εἰς τὸ πρωτότυπον ὅ,τι εὐρέθη μέχρι τοῦδε πρὸς περισσοτέραν σαφήνειαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης. Τὸ πρῶτον τετράδιον πρέπει νὰ ἴδῃ τὸ φῶς αὐτὸ τὸ θέρους· ὅλοι περιμένουσι μὲ ἀνυπομονησίαν διὰ τὴν περιέργειαν τοῦ τρόπου τῆς ἀποπερατώσεως. Οἱ Ἀγγλοὶ ἔχουσι πολλὰν ἑλλειψιν προχείρων Ἑλληνικῶν λεξικῶν, διότι ὅσοι λόγιοι εἶναι εὐεπήθοροι καὶ ἱκανοὶ (καθὼς ὁ περίφημος Ριεμῆρος ἐν Βαϊμάρης (**),) νὰ συγγραψῶσι τοιαῦτα λεξικά, ἢ εἶναι πολλὰ

(*) Ἡ ἐκδοσις τῶν ἀξιολογητάτου τούτου τῆροντι Θησαυροῦ δὲν εἶναι πλέον μέλλουσα· ἤδη ἀρχίσει καὶ προχέσῃ καὶ ὁ ἡμέτερος Α. Β. ἐκδορῶν τὰ ἔτι· τὰ ἔτι ἐκδοθέντα μέση ἢ τετράδικα. Οἱ Ἐκδ.

(**) Ὁ περίφημος οὗτος Γερμανὸς Ἑλληνιστὴς ἐκμαρ καὶ ἐξεδόκει μίαν ἐπιτομὴν τοῦ ἀξιολογοῦ Λεξικοῦ τοῦ Σενδέρου χρησιμωτάτην κατὰ πολλοὺς λόγους. Ταύτης τῆς ἐπιτομῆς ἐκμαρ ὁ Κύριος Ριεμῆρος νέαν ἐκδοσιν ἐποίησε 1815 εἰς δύο παχέας τόμους εἰς 8. μέγα. Ἡ νέα ἐκδοσις αὕτη δὲν

πλούσιοι ἢ πολλὰ πτωχοὶ, καὶ ἐπειδὴ ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἀγγλοὶ ἔχουσι ὀλίγην ἐπιμονὴν εἰς τοιαῦτα ἐπίκονα βιβλία, τῶν ὁποίων μόνον ἡ Γερμανία εὐπορεῖ. κ. τ. λ.

Ἰ. Ρ. Ἰ.

Ἐκ Σταυροδρομίου τῆς Νέας Ῥώμης. 1817.

Νοεμβρίου 23.

Φρονήσεως καὶ εὐχῆς ἔργον εἶναι, μὲ φαίνεται, παρὰ νὰ προσμένῃ εἰς τὰ ἐπιχειρήματά του ὁ ἄνθρωπος νὰ χειραγωγῆται ἀπὸ τὴν βραδείαν κίνησιν τῆς τυφλῆς πείρας, νὰ ἀρελῆται καλῆτερα, ὅταν ἢμπορῇ ἀπὸ τὰ παραδείγματα τῶν ἄλλων, οἱ ὅποιοι, ἀφ' οὗ ἐπλανήθησαν πολλάκις, ἄλλος περισσώτερον, καὶ ἄλλος ὀλιγώτερον, εὐρήκαν τέλος τὸν εὐθὺν καὶ ἀληθῆ δρόμον, τὸν ὅποιον πρέπει ν' ἀκολουθοῦν οἱ ἄνθρωποι. Στοχασθεὶς λοιπὸν, ὅτι διὰ νὰ τελειοποιήσωμεν, ὅσον τὸ δυνατόν, καλῆτερα καὶ ὀλιγωρότερα τὰ μέσα καὶ τὸν τρόπον τῆς σπουδῆς καὶ μαθήσεώς μας, δὲν εἶναι ὀλίγον χρήσιμον τὸ παράδειγμα τῶν φασισμένων ἐθνῶν, μετέφρασα τὸ ἀκόλουθον πρόγραμμα, νομίσας, ὅτι ἢμπορεῖ ἴσως νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὸ νὰ μᾶς δεῖξῃ, καὶ νὰ μᾶς κάμῃ ὀπισθοῦν γνώσον, πῶς ταῦτα τὰ ἔθνη καὶ συζητοῦν τὰ σχολειῶν, καὶ τὰ τελειοποιοῦν, καὶ εἰς τὸ μέσον τῶν φοβερωτάτων μεταβολῶν καὶ κινδύνων τὰ διασώζουσι ἀκλόνητα, καὶ μὲ ποῖον τρόπον τέλος ἐν αὐτοῖς τὰ μαθήματα διδάσκονται.

Ἐν Παρισίῳ.

Ὁ Μεταφραστής.

πρέπει πλέον νὰ θεωρῆται ὡς ἀπλὴ ἐπιτομὴ, διότι ὄχι μόνον ἐπλουτίσθη μετὰ λέξεις, πολλὰς λέξεων σημασίας, κ. τ. λ., ἀλλὰ καὶ αἱ παραγωγαὶ τῶν λέξεων ὑπέστησαν ἐν αὐτῇ ἀκρίβειαν καὶ ἡ ἀκολουθία τῶν σημασιῶν καλῆτερα διατάχθη· ὡς ἀξιολογὸν καὶ χρήσιμον συζητοῦμεν τὸ Λεξικὸν αὐτὸ εἰς τοὺς εἰδήμονας τῆς Γερμανικῆς γλώσσης ὁμογενεῖς Ἑλληνιστῶν.

Οἱ Ἐκδ. τοῦ Α. Β.

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

τ ο ὄ

ἐν Παρισίῳ Βασιλικῷ Ἀθηναίου (1)

διὰ τὸ 1818 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, καὶ λγ' ἀπὸ τῆς ἀνεγέρσεώς του.

Εἶναι τριανταεφτάς χρόνοι, ἀφ' οὗ ἐπέρασεν ἀπὸ τὸν νοῦν ἀνδρῶν ἀξιολόγων καὶ λαμπρῶν διὰ τὴν παιδείαν καὶ τὸν βαθμύτων νὰ συστήσουν εἰς τὸ μέσον τῆς μητροπόλεως ἕνα

(1) Ἴσως δὲν εἶναι δόλου περιττὸν εἰς ἡμᾶς, νὰ εἰπῶμεν μὲ αὐταμίαν, ὅτι τὰ Ἀθῆναιον δὲν εἶναι ἀπλῶς σχολεῖον, ἀλλὰ πρῶτον μὲν καὶ τὰ μαθήματα εἰς αὐτὸ διδάσκονται, ὄχι ἀνάλογα μὲ τὸν νοῦν καὶ τὰς δυνάμεις τῶν παιδῶν, ἢ τῶν σπουδάζοντων νέων, ἀλλ' ἐλεύθερα ἀπὸ τὸν δοτικώτερον καὶ περιορισμένον τρόπον τοῦ σχολεῖου προσαρμόζονται εἰς πᾶσιν ἡλικίαν καὶ τάξιν, ἵδως τε νὰ γένηται χρήσιμα καὶ εἰς νέους καὶ εἰς ἀνδρας, καὶ εἰς πεπαιδευμένους καὶ εἰς ὄραγομένους νὰ παιδευθῶσιν· ἔπειτα συνέγονται καθημέρην εἰς αὐτὸ πολλοὶ ἀρχοντας, σοφοί, ἔμπροσφι φιλομαθεῖς καὶ ἄλλοι πρὸς συγναστροφὴν, ἢ ὅποια ὄχι μόνον ἀπὸ τῆς γλυκυτέρας καὶ κηρυκτέρας ἰδέουσι τοῦ ἀνθρώπου εἶναι, ἀλλὰ καὶ ὡς τοῦ νοῦς μὲς αὐτῆς καλλίστη χρησιμότης, δίδουσα εἰς αὐτὸν δύναμιν νέαν καὶ τελειοποιήσασα ταχύτεραν, ὅταν ᾔηται τόσον σπουδαία καὶ ἀκλεκτηί· καθὼς καὶ ὁ Βουσσῆς εἰς τὸ δ' βιβλίον τοῦ Ἀθηναίου τοῦ Βεβαίουει, λέγει· „On apprend beaucoup plus dans la conversation des auteurs que dans leurs livres; et les auteurs eux mêmes ne sont pas ceux avec qui l'on apprend plus: c'est l'esprit des sociétés qui développe une tête pensante; et qui porte la tête aussi loin qu'elle peut aller. Si vous avez une étincelle de génie, allez passer une année à Paris. Bientôt vous serez tout ce que vous pouvez être, ou vous ne serez jamais rien.“

Ἔπειτα Ὁ ἄνθρωπος μαθαίνει περισσότερο ἀπὸ τὴν συγναστροφὴν τῶν συγγραφέων, πᾶρ ἀπὸ τὰ βιβλία των· καὶ εἰς αὐτὴν πάλιν δὲν μαθαίνει τόσον ἀπ' αὐτοῦ ἀπλῶς, ἀλλ' αἱ συνδιαλέξεις ἔχουν φυσικὰ τὴν δύναμιν νὰ ἀγορεύουν τὸν νοῦν τοῦ ἀκούου, καὶ νὰ τὸν ὑψώνουν, ὅσον ἡμπορεῖ νὰ γοῦσῃ. Ἄν ἔχῃς ὀλίγον σπιθίθρα εὐφυΐας, ὅπως νὰ διατρέψῃς ἕνα χρόνον εἰς τὸ Παρίσι, καὶ τότε θὰ γένης, ὅτι ἡμπορεῖς νὰ γένης, ἢ δὲν θὰ γένης ποτε τίποτε. Ταῦτα δὲ λέγει ὁ σοφὸς οὗτος διὰ τὰς εἰς τὸν καιρὸν του μετ' ἄλλας καὶ λαμπρὰς τῶν σοφῶν εἰσαγγελίας, αἱ ὅποια εἰς τὴν λοιπὴν

κοινῶν σπουδαστήριον τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων, πρὸς ἀνυπλήρωσιν τρόπον τινὰ τοῦ κενοῦ τότε μεταξὺ τῶν σχολείων καὶ τῶν Ἀκαδημιῶν διαστήματος. Ὁ δὲ κύριος σκοπὸς τούτων τῶν ἀνδρῶν ἦτον νὰ ἀνοίξουν εἰς τοὺς νέους τοὺς ἔχοντας τὴν πρῶτην παιδείαν δρόμον βεβαιότερον καὶ εὐκαλωότερον τοῦ νὰ ἀποπληρώσουν τὴν τελείαν μάθησιν, ὅπου ἤναγκαζόντο νὰ ἀποκτήσουν μὲ κόπους ἰδιαίτους, καὶ πολυλάκις ἀκάρπους. Προσφέροντες τοὺς λοιπὸν μίαν διδασκαλίαν, ἂν καὶ τοὺς τρόπους τῶν σχολείων ἀποφεύγουσαν, καὶ τὸ τερπνὸν καὶ ἀνθηρὸν μὴ παρατρέχουσαν, ἀλλὰ πάλιν καὶ βᾶσιμον καὶ σπουδαίαν, ἤλπιζαν νὰ τοὺς κάμουν νὰ γνωρίσουν τὴν ἰδουμένην τῆς σπουδῆς, εἰς τὴν ἑποίαν ἕως τότε ὡς εἰς ἀχαρὶ καὶ βεβιασμένον χρέος καθυπεβάλλοντο. Δὲν ἀπληγίζοντο δὲ καὶ ἀπὸ τὸ νὰ ἐλκύσουν καὶ τοὺς τελείους ἀνδρας, καὶ ἀνθρώπους τοῦ κόσμου, εἴτε ἀξίωμα, ἢ ἐπάγγελμα ἤδη ἔχοντας, εἴτε νομιζοντας τοῦτο εἰς ἑαυτοὺς περιττὸν, εἰς τὸν νέον τοῦτον καιρὸν τῶν Μουσῶν, ὅπου τὰ μαθήματα τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν, τῆς κριτικῆς καὶ ἱστορίας, τῆς εὐγλωττίας καὶ φιλοσοφίας, ἐλεύθερα ἀπὸ πᾶσαν σχολαστικὴν πομπὴν, ἡμποροῦσαν νὰ γένοιν εἰς αὐτοὺς ἀφορμὴ ἀσχολιῶν, ἢ ἀνέσεως ἀπὸ τοὺς κόπους, γινόμενα χρήσιμα εἰς τὸ νὰ τὰς ἐλαττώσῃ καὶ ἀπὸ τῶν ἔργων τὴν κούρασιν, καὶ ἀπὸ τῆς ἀργίας τὴν πλῆξιν. Τέλος ἐτόλμησαν νὰ δεχθῶν καὶ τὰς γυναῖκας, διὰ νὰ συμμετέξουν ἀπὸ τὰ κατὰ τοιαύτης διδασκαλίας συσθεσίσης πρὸς καλλιέργειαν τῆς νοῦς τῆ ἀνθρώπου, κριτικῶν ἀνάξιον καὶ τὰς ἀρήσουν ὡς ξένας ἔργων καὶ γυμνασμάτων ἀποβλεπόντων τὴν αὐξήσιν τῆς μαθήσεως, καὶ ἀκρίβειαν τῶν ἰδεῶν, καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ νοεῖν, καὶ καλλιέργειαν τοῦ λογικοῦ, καὶ αἰσθησιν τοῦ καλοῦ.

Τόση δὲ ἦτον τότε τῶν ἀνθρώπων ἢ πρὸς τὰ κατὰ κλίσεις, ὡς τε, ὅτε τὸ νέον τοῦτο σχέδιον ἐκινυρῆν εἰς τὸ κοινόν, δὲν ἐθαύμασαν δι' ἄλλο, παρὰ δι' ὅσα τῶ ἐντι ἐπωφελεῖ ὑπέσχετο, καὶ τὸ ἀπεδέχθησαν ὅλοι κοινῶς· ὡς τε, ὅταν ἀρχισαν νὰ προυτίξουν τὰ μέσα τῆς ἀνεγέρσεώς του, πάνπολλοι ἀπὸ τοὺς λαμπροτάτους ἀνδρας τῆς Αὐλῆς ἠνώθησαν

Εὐρώπῃν τότε ἦτον σπανιότεροι. Τέλος ἔχει τὸ Ἀθῆναιον καὶ ἄλλα κατὰ τὸ ὅποια φαίνεται κατωτέρω.

μέ τους περίφημότερους σοφούς τῶν Ἀκαδημιῶν μας, καὶ ἡ εὐγενὴς τούτη ἑταιρία, ἡ ὁποία ἀπὸ τὴν πρώτην ἀρχὴν τῆ ἐπισημύουε τὰ καλὰ τέλιτης, ἀνήγειρε τούτο τὸ σπουδασι-
ριον, τὸ ὁποῖον κατὰ καιροὺς ἔφερε τ' ὄνομα τοῦ Λυκείου, καὶ Ἀθηναίου.

Δὲν ἄργησε δὲ νὰ φανῆ διὰ τὰς λαμπράς του προόδους ἔντως ἄξιον τῆς ἰδιαίτερας εὐνοίας τοῦ ἀνδρός, ὅς τις ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας ἐκινύχθη προσάτης του (1). Ἐπειδὴ τῶν πρώτων χρόνων τὰ μαθήματα, ὅχι μόνον τοὺς σκοποὺς τῶν συζησιάντων κατὰ πάντα εὐχαρίστησαν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐλπίδας των ὑπέβησαν· καὶ ἀπὸ τοὺς διδασκάλους τοῦ Ἀθηναίου πολλοὶ ἦτον ἀπὸ τοὺς ἀρίστους καὶ ὑπὲρ πάντας διαπεφάντας τότε εἰς τὴν σοφίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἄξιους τῆς διδασκαλίας τῶν ὑψηλῶν μαθημάτων κρινόμενος, τῶν ὁποίων ἰφρωνὴ μόνον εἰς τὰς Ἀκαδημιακὰς καθέδρας εἶχεν ἀκουσθῆ. Ἡ Κουρτσέτος, Μόγγος, Βερβολετος, Φουρκρῶς, καὶ Παρσιῆς ἐφαίνοντο πάντοτε εἰς τὰ προγράμματα συνδιδάσκου τοῦ Μαρμουτέλου, Λαχάρπου, Ταράτου, καὶ Δελίλλη· καὶ ἡ λαμπρὰ καὶ νέοφανὴς συμφωνία τῶν σπανιωτάτων προσηρημάτων, τὰ ἀξιολογώτατα καὶ ποικίλα μαθήματα, ἡ περιεργος καὶ τερπνὴ διδασκαλία, ἡ τόσον ἀνθρῶα τότε εἰς πᾶν εἶδος μαθήσεως φιλοκαλία, τὸ θελήγητρον τῆς πολυμερήμου καὶ ἐκλεκτῆς καὶ κομφοτάτης ἑταιρίας, ὅλα τέλος ἕως πὶ ἐλάχιστα ἐσύτρεξαν νὰ κάμουν τὸ Λύκειον ἔντως ἔνδοξον.

Δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι αἰτὸτε πολιτικαὶ περιστάσεις τῆ Γαλλίας ἐσυνησφρασαν πολὺ εἰς αὐξήσιν τοῦ σπουδασιρίου, τὸ ὁποῖον φαίνεται φυσικὰ, ὅτι μόνον εἰς τοὺς καιροὺς τῆ εἰρήνης καὶ κοινῆς εὐτυχίας ἡμπορεῖ νὰ εὐδοκιμήσῃ. Ἀλλ' ἡ τύχη δὲν ἄργησε νὰ τὸ ῥίψῃ εἰς ἐναντία, εἰς τὰ ὁποῖα ἔδωξεν, ὅτι ἀπὸ τὰς αἰτίας τῆς εὐδοκιμήσεως πολλὰ ἦτον ἴδιόν του. Ἐπειδὴ, ὅτε τὰ πράγματα μετεβλήθησαν, καὶ ἐξέσπασαν οἱ πολιτικοὶ θόρυβοι, εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἀναρχίας, τὸ Λύκειον ζεμήθην τοὺς περισσοτέρους καὶ χρησιμωτέρους προσάτης του, κατήντησε μὲν μετριώτερον, καὶ αἱ συνελεύσεις του δὲν ἦτον τόσον λαμπραὶ, ὅμως οὔτε οἱ φιλόμουσοι τὸ ἐπαράτησαν, οὔτε τὰ μαθήματά του ἐδιακόπησαν. Ἀλλ' οὔτε

(1) Οὗτος εἶναι ὁ κήμης Ἀρτοῦς, ἀγαθὸς τοῦ Βασιλέως.

σῆλος, καὶ ὅτε μετ' ὀλίγου κατεπολεμήθη ἀμέσως καὶ φροβερωτέρη, ἔπεσεν. Ὅτε εἰς τὴν Γαλλίαν τὰ ἴδια παντὸς ἀνθρώπου ὑπάρχοντα ἐκινδύνευαν, ἀρπάχθησαν καὶ τὰ τῶν ἀρχηγῶν καὶ θεμελιωτῶν τοῦ Λυκείου· ἀλλὰ πληροφορηθέντες ἔπειτα, ἔτι ταῦτα ἦτον ὡς κεφάλαια πρὸς συντήρησιν τοῦ σπουδασιρίου, τὸ ὁποῖον χωρὶς αὐτὴν τὴν βοήθειαν δὲν ἡμποροῦσε νὰ ὑπάρξῃ, ἀπέδωσαν ἀμέσως εἰς ἐκείνους τὰ ἀρπαχθέντα ὡς ἀνώτερα καταχρήσεις, καὶ κατ' εὐτυχίαν τὰ ἐπέσρεψαν, πρὶν τὰ ἐγγίξουν.

Τὸ Λύκειον λοιπὸν, τὸ ὁποῖον μετ' ὀλίγους χρόνους ἔλαβε τ' ὄνομα τοῦ Ἀθηναίου, ἐπανάλαβεν ἡσυχὰ τὰ συνήθη ἔργα του· καὶ, ὅπου προτίτερα ἐμάνθαναν οἱ ἀνθρώποι νὰ ἐνασχολοῦν τὴν ἀργίαν, καὶ νὰ χαιρώνται τὰ καλὰ τῆς εἰρήνης, ἐδιδάσκοντο ἔπειτα νὰ ὑπομένουν, καὶ σχεδὸν νὰ ἀλισμενοῦν τὰ κακὰ τῶν πολιτικῶν διχονοιῶν. Ἀλλ' ἔπειδὴ, κατὰ κακὴν μοῖραν, εἰς τὸν καιρὸν τῆς σφοδρᾶς τρικυμίας πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς ἔλειψαν, οἱ μείναντες ἐπροθυμήθησαν νὰ εἴρουν καὶ ἄλλους συνεργάτας ἀρκετοὺς, ὥστε διαμοιρασθῆν τὸ φορτίον εἰς περισσοτέρους, νὰ μὴν υπερβαρῶνῃ τοὺς πλεὺ μὲν προθύμους, ἀλλὰ μετριωτέρους κατὰ τὴν κατάστασιν γενομένους ἀνδρας. Καὶ οὕτως, ἀφ' οὗ πρώτων ἐσύτρεξαν εἰς τὴν σύστασιν τοῦ Λυκείου, ἔπειτα ἐμετάδωσαν εἰς τοὺς συναδελφούς των, καὶ ἐμετάδωσαν εἰς τοὺς διαδόχους των τὰ φρονήματα καὶ τὰς ἀρχὰς ὑπὲρ τούτου τοῦ σπουδασιρίου, γενομένου πλεον παλαιοῦ, ἀφ' οὗ τ' ἄλλα μετεβλήθησαν. Χάρις εἰς τὰς καλὰς μεταδόσεις, ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τῶν φροβερωτέρων κακῶν εἶδμεν τούτους τοὺς εἰκοσι χρόνους μίαν ἑταιρίαν σοφῶν, ἂν καὶ μὴ Ἀκαδημιακῆν, ἀλλ' ἀκολουθοῦσαν σθερα τὸν ἐξ ἀρχῆς διαταχθέντα δρόμον, καὶ σωζοῦσαν τὴν προθυμίαν τῆς, καὶ φυλάττουσαν τὴν ἐλευθερίαν τῆς, οὔτε θελήσαν νὰ πράξῃ, ἢ νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς ἄλλην, παρὰ τῶν φάτων, ἢ τοῦ ἐρθεῦ λόγου τὴν δύναμιν. Καὶ ἐφάνη οὕτως, ὅτι συγκρετῆ πάντοθεν τὸν χορὸν ἔλων τῶν προσηρημάτων γενικῶς, καὶ προθυμεῖται πολλάκις νὰ τὰ ὑψώσῃ εἰς τὴν δικαίαν λαμπρότητά των, νὰ πλατύνῃ, καὶ νὰ ποικίλῃ ἀκατάπαυστα τὰ ἔργα τῆς, νὰ ἐπανάλαβῃ κατὰ τάξιν ἔλα τὰ μερῆ τῶν προδιδαγμένων μαθημάτων, νὰ δοκιμάσῃ καὶ τρόπους νεωτέρους καὶ ἀνεπιχειρήτους, νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν με-

λέτην τῶν σοφῶν νέας θεωρίας· καὶ ἐν ταυτῷ εἰς αἰῶνα τῶσιν πάμφρωνεν, καὶ τόσους παραλογισμούς γεννήσαντα, καὶ φανῆ τόσον ἀπαράτρεπτος ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς φρονήσεως, καὶ μετροφροσύνης, καὶ ὑγιεῖς διδασκαλίας, καὶ ἀληθινῆς κοσμιότητος, ὥστε εἰς ἑκοσι συγγράμματα, συνταχθέντα δι' αὐτήν, ἢ ἀναγνωσθέντα ἐνώπιόν της, δὲν εὐρίσκειται σήμερον οὔτε μία σελίς, τὴν ὁποίαν πᾶς ἀληθὴς Γάλλος, ἢ εὐλακρινῆς φίλος τοῦ βασιλέως καὶ τῆς πατρίδος του, τῆς εὐταξίας καὶ ἐλευθερίας καὶ θελήσει καὶ ἐξαλείψῃ.

Τὸ ν' ἀναφέρει, πόσα καλὰ καὶ ἀφελείας εἰς τοὺς τριαντατρεῖς χρόνους ἔχει καὶ δεῖξῃ πρὸς τὸ περίεργον κοινὸν τῶν φωτισμένων ἀνδρῶν τοῦτο τὸ γνωρίζον τὴν ἀρχὴν καὶ διαμνηνῆν του ἀπὸ τὸν καθαρὸν ἔρωτα τῆς παιδείας καὶ τῶν ἐπιστημῶν σπουδαστήριον, εἶναι καὶ διηγηθῶ, ὅσα καλὰ εἰς αὐτὴν τὸν καιρὸν ἔκαμαν, ὅσοι σοφοὶ εἰς αὐτὸ ἐδίδαξαν. Τὸ Ἀθηναίων ἠξεύρει, πόσα χρεωσθεῖ εἰς τὸν θεμιτὸν ζῆλον καὶ τὴν εὐγενῆ γενναιοτήτάτων, καὶ θὰ τοὺς γνωρίζει παντοσθενῶς ἀκλονήτους ζύλους του· καὶ εἰς τὸν χορὸν τούτων τῶν ἀληθῶς σοφῶν ἀνδρῶν, καὶ ἀμεταβλήτως τρεφόντων εἰς τὴν καρδίαν των τὸ ἀξιεπαινον φιλόκοινον, κλίνει ν' ἀποδώσῃ τὴν ὑπόληψιν καὶ εὐδοκίμησίν του, καὶ ὅσα καλὰ ἠμπόρει καὶ φέρῃ. Οἱ δὲ ἀρχηγοὶ κοινολογοῦν ὑπὲρ αὐτῶν, ὅτι ὠργίσαν τὴν συμφωνίαν τόσον πολλῶν καὶ διαφορῶν προτερημάτων, καὶ τοὺς ἀνοίξαν νέου σάδιον.

Τὰ γυμνάσματα τοῦ 1818 ἔτους περιλαμβάνουν τὰ μαθήματα, καὶ τὰς παραδόσεις, ὅπου φαίνονται κατωτέρω.

Ὅσον διὰ τὰ Φυσικὰ καὶ Χημικὰ, ἐπειδὴ εἶναι τὰ μέγιστων καὶ πολλὰ καὶ διεξοδικὰ, ἀπεφασίσθη ν' ἀκολουθήσῃ πάλιν τὸν τρόπον, τὸν ὁποῖον μεταχειρισθέντες τούτους τοὺς χρόνους, ἐπέτυχαν. Παραδίδονται δὲ ταῦτα τὰ δύο εἰς τὰς τρεῖς ἄρας.

Μαθημάτων	Διδάσκαλοι.
Φυσικῆς πειραματικῆς	Τρεμερης.
Χημικῆς	Χεβρεῦλλης.
Ζωολογίας	Βλαινβίλλιος.
Φυσιολογίας	Κλοκέτος.
Διανοητικῆς	Παρισέτος.

Φιλολογίας	Τισσότης.
Θεωρίας Μουσικῆς	Κόρων.
Ἀγγλικῆς γλώσσης	Ροβέρτος.
Ἰταλικῆς γλώσσης	Βολδόνης.

Ὁ δὲ Βενιαμὶν Κωνσάντιος (1) ὑπέσχεθη καὶ κάμη πολλὰς ἀναγνώσεις περὶ ἰσορίας, τῶν ὁποίων ὁ σκοπὸς φαίνεται εἰς τὴν κατωτέρω ἀνάπτυξιν.

Οἱ συνδρομηταὶ ἔχουν εἰς τὸ Ἀθηναίων, ἔξω τῆς σάλλας τῶν καθημερινῶν παραδόσεων, αἱ ὁποῖαι διαρκοῦν ἔξ' ἡμέρας, τρεῖς ἄλλας, μίαν εἰς ἀνάγνωσιν, καὶ δύο εἰς συναναστροφὴν, αἱ ὁποῖαι ἀνοίγονται ἀπὸ τὰς ἑννέα τοῦ παυροῦ ἕως τὰς ἑνδεκά καὶ μισθὴν τῆς νυκτὸς ὅλων τὸν χρόνον· καὶ μία ἀρκετὰ πλουσία βιβλιοθήκη, ὅλα τὰ περιοδικὰ συγγράμματα καὶ αἱ τῶν πεπαιδευμένων καὶ φιλολογικῶν καὶ πολιτικῶν ἐφημερίδες εἶναι εἰς χρῆσιν τῶν συχναζόντων. Εὐρίσκει δὲ ἀκόμη ὁ ἀνθρωπος καὶ ὅλα, ὅσα καλὰ ἠμπόρουν καὶ ἔχουν ἢ ἐκλεκτὴ συναναστροφὴ, καὶ ὁ πρόσφορος τῆς ἀνταμώσεως τόπος, εἰς τὸ μεσαιτατον τῆς πόλεως κείμενος.

Ἀνάλυσις τῶν μαθημάτων καὶ ἀναγνώσεων.

Περὶ τῆς πειραματικῆς Φυσικῆς.

Τρεμέρης διδάτκαλος τοῦ βασιλικῆς σχολείου Ἐρρίκου τοῦ Δ'.

Οὗτος ὁ σοφὸς Φυσικὸς θὰ προσπαθήσει καὶ κάμη, καθαρὰ καὶ τοὺς προλαβόντας χρόνους, τὰ μαθήματα εὐχρηστα καὶ εἰς τοὺς πρωτοπέιρους τῶν Φυσικῶν, καὶ εἰς τοὺς προαικούσαντας

(1) Οὗτος εἶναι ἀπὸ τοὺς ἐνδοξοτέρους σοφοὺς εἰς τὰ πολιτικά, διὰ τὸ ὅτι ἔλαβε κατὰ καιροὺς καὶ ἀξιώματα λαμπρότατα· εἰς τὴν Γαλίαν δὲν ἔχουν οἱ ἀρχοντες τὴν μικροπρεπεῖα ματαιότητα καὶ ἐντρέπονται τὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ μάλιστα τὸ νομίζον τιμῆν των, ὅταν ᾖναι ἱκανοὶ, καὶ διδάσκουν δημοσίως· καθὼς, παραδείγματος χάριν, ὁ Μαρκῆς Πασορέτος, ὃν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν (Ministre des requêtes) διδάσκει τὰ καθολικὰ νομικὰ τῶν ἔθνων καὶ τῆς φύσεως· ὁ Κόμης Λασπεδέης, Πρόεδρος ὢν τῆς Βουλῆς (Président du Senat) ἐδίδασκε τὴν φυσικὴν ἰσορίαν· ὁ Σαπτάλης κυβερνήτων τὰ ἐσωτερικὰ πράγματα τῆς Γαλλίας (Ministre des affaires inte-

αυτά· και δια να επιτύχη και τα δύο, θα εκθέσει ακριβώς όλα, ὅσα περιλαμβάνει ἡ Φυσική, και ἐν ταύτῳ θα ἐξετάσει εἰς πλάτος τὰς γενομένας ἀπὸ τὰς νεωτάτας παρατηρήσεις εὐρέσεις.

Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ μαθήματος θα ὁμιλήσει ταπεινῶς περὶ τῶν γενικωτέρων ιδιοτήτων τῶν σωμάτων, τῆς μηχανικῆς, τῆς βαρύτητος, τῆς συγγενείας, τοῦ θερμαντικοῦ, τοῦ ὕδατος, και τοῦ αἵρος· εἰς δὲ τὸ δεύτερον περὶ ἠλεκτρισμοῦ, γαλβανισμοῦ, μαγνητισμοῦ και φωτός.

Θὰ ἐπιμεληθῆ δὲ να μὴ παρατρέξη κάμμιαν ἀπὸ τὰς περιέργους λεπτομερείας. Ἐπειτὰ θα κάμη τὴν ἰσορίαν τῶν κριωτέρων εὐρέσεων, ὅπου ἐπλούτισαν τὴν φυσικὴν ἕως τῆς ἡμέρας μας. Ὅσας δὲ ἀπὸ τὰς λεπτοτέρας θεωρίας ἀναπτύξη, θα τὰς ἀναλύσει εἰς τὸ ἀπλούστερον· τὰ δὲ εἰς τὴν φυσικὴν ἀναγόμενα ἀντικείμενα θα τὰ διαιρέσει μὲ τρόπον, ὡς τε να ἠμπορέσῃ να δοῖσῃ εἰς τὸ καθὲν και πλάτος ἀνάλογον τῆς ἀφελείας τοῦ. Τέλος μὲ πειράματα πολυειδῆ, παραστατικώτερα και περιεργότερα, θα πολλαπλασιάσει, ὅσον ἠμπορέσει, τὰς μιμήσεις τῶν ὠραιωτάτων φαινομένων τῆς φύσεως, αἱ ὅποια χρησιμεύουν και μᾶς βοηθεῖν να εὐρίσκωμεν τὰς αἰτίας αὐτῶν τῶν φαινομένων, τὰ ἑπτα κινουῦν τὸν περισσότερον τὴν περιέργειάν μας, ὅσον τὸ θέατρον, ὅπου γίνονται, τὸ ἔχομεν πάντοτε ἔμπροσθεν μας.

Περὶ τῆς Χημικῆς.

Χέβρευιλης, διδάσκαλος τοῦ Βασιλικοῦ σχολείου τοῦ Καρολομάγνου.

Θὰ παραδώσει τὴν Χημικὴν τῶν ὀρυκτῶν, φυτῶν, και ζώων.

Περὶ τῆς Ζωολογίας, ἡ φυσικῆς ἰσορίας τῶν ζώων.

Βλαινβίλλιος, διδάσκαλος, τῆς Ἰατρικῆς, διδάσκαλος τοῦ ἐπισιμονικοῦ Παιδιδασκτηρίου και τοῦ Νορμαλικοῦ σχολείου.

Θὰ διδάξει τὴν φυσικὴν ἰσορίαν τοῦ ἀνθρώπου και τῶν ζώων, συμπεριλαμβάνων και τὰ ὀρυκτὰ λείψανά των.

pieures) παρέδωκε τὴν Χημικὴν, και ἄλλοι πάμπολλα εἶναι διδάσκαλοι, εἰς πφορτισμένοι πολλάκις και μὲ ἀξιώματα πολυφροντιστότατα.

Περὶ τῆς Φυσιολογίας και Ὑγιαστικῆς

Ἰππόλυτος Κλοκέτος, διδάσκαλος τῆς Ἰατρικῆς, μέλος πολλῶν σοφῶν ἐταιριῶν, κτλ.

Θὰ ἐπιμεληθῆ να διδάξῃ μὲ γενικὸν τρόπον τὰς ἀρχὰς τῆς ὑγιούς Φυσιολογίας, ἐλευθέρας ἀπὸ πᾶσαν ὑπόθεσιν, και θεμελιωμένης εἰς μόνα τὰ πράγματα. Ἐπειτα θα ἐξηγήσει, πῶς ἡ Φυσιολογία προσαρμόζεται εἰς τὴν Ὑγιαστικὴν, ἡ τέχνην τοῦ φυλάττειν τὴν ὑγείαν, ἀπὸ τὴν ὅποιαν λαβῶν ἀφορμὴν, ἢ ἀποδείξει νέας τινας και περιέργους παρατηρήσεις.

Ἐπιτὰ και εἰς τὴν φυσιολογικὴν ἰσορίαν τῶν αἰσθήσεων θα δώσει τινα μαθήματα ἰδιαίτερα περὶ τῆς ἰσορίας τῆς σαλεύσεως τῶν νοερῶν δυνάμεων, ἡ μαιῶν, τῶν παραπροσυνῶν, και παραπληξῶν, καθῶν ὀλίγον ἕως τῶρα ἐξετασθέντων ὡς πρὸς τὸ φῶς, ὅπου ἠμποροῦν να φέρουν εἰς τὰ ἀποτέλεσματα και τὰς διαφορὰς τοῦ νοητικοῦ.

Πρὸς τοῦτοις ὁμιλῶν περὶ τῶν διαφορῶν τρόπων τῶν προερχομένων ἀπὸ τὴν ἡλικίαν και τὰ κλίματα και τὰς κρίσεις, θα διδάξει και τὰς ἀναποφεύκτους εἰς αὐτὰς τὰς περιστάσεις προφυλάξεις, τὰ εἰς χρῆσιν ἢ ἡ ὑγιαστικὰ μέσα, και ὅσα εἶναι οἰκειότερα να μεταχειρισθῆ τις.

Ἐπιτὰ και περὶ τῆς χωνύσεως, τῆς ἀναπνοῆς, τῆς ἐκκρίσεως τῶν ὑγρῶν, και ἄλλων διδασκῶν, δὲν ἢ ἀληθισμὸν ἡ να ὁμιλήσῃ και περὶ τῶν φαγητῶν, και ποιωτῶν, και τῶν βλαπτικῶν ποιότητων τινῶν βρωσῶν (gas), ἀνακατωμένων πολλάκις εἰς τὴν ἀτμοσφαιραν.

Και συντόμως θα προσπαθήσει να μὴ παρατρέξῃ κανένα ἄπ' ὅσα ἀφέλιμα ἠμπορεῖ ἡ ὕλη του να φέρῃ.

Περὶ τῆς Διανοητικῆς.

Παρίστετος, διδάσκαλος τῆς Ἰατρικῆς, ἰατρός τῶν ἐπιδημιῶν, μέλος τῆς ὑγεινικοῦ συμβουλίου, ἰατρός τῆς βασιλικῆς Οἴκου τοῦ Βισέτρον, κτλ.

Ἐχει κατὰ νοῦν να ἐπαναλάβῃ μ' ἀνακεφαλαίωσιν σύντομον τὰ κύρια ἀντικείμενα, τὰ ὅποια ὡς κύριον μάθημα ἐδιδάξε τὸν περασμένον χρόνον· και ἐπιστρέψας εἰς τὴν διαιρέσιν, ὅπου εἶναι ἀναγκαῖον να δεχθῶμεν εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς διανοίας περιλαμβανούσης τὸ νοητικὸν και τὴν θέλησιν, θα παραδώσει εἰς πλάτος τὴν ἰσορίαν τῶν νοερῶν ἔργων. Ἐ-

πειτα ὁ ἀναπτύξει ἐπιμελέσεια τὴν θεωρίαν τῆς μορφώσεως τῶν ἐνοιῶν, καὶ ἀπὸ τοῦτο δὴ καταβῆ εἰς τὴν διὰ σημείων ἐρμηνείαν αὐτῶν, καὶ τὴν τέχνην τοῦ νὰ τὰ παράγωμεν τὸ ἐν ἀπὸ τοῦ ἄλλο διὰ τοῦ συλλογισμοῦ· καὶ τέλος δὴ διδάξει περὶ τῆς δυνάμεως τῆς θελήσεως καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς.

Περὶ τῆς Γαλλικῆς Φιλολογίας:

Τισσέτης, τῆς Λατινικῆς ποιήσεως διδάσκαλος, εἰς τὸ βασιλικὸν σχολεῖον τῆς Γαλλίας.

Δὲν ἔχει τὴν ματαιὰν φιλοτιμίαν ν' ἀρχίσῃ πάλιν τὰ μαθήματα τοῦ Λαχάρπου, καὶ τῶν μετ' αὐτὸν, ἀλλ' ἐπίθυμᾷ ν' ἀναπληρώσῃ μίαν παραδρομὴν καὶ παράλειψιν τῶν μαθημάτων τοῦ Δεμερσιέρου; περυσιοῦ διδασκάλου, εὐχαρισθόμενος νὰ κάμῃ παρεκβολὰς εἰς πολλὰ τῆς Φιλολογίας. Ἄλλοτε λοιπὸν δὴ ὁμίλησεν συντόμως περὶ τῆς ἐρωτικῆς, σατυρικῆς, καὶ λυρικῆς ποιήσεως, ἐπιμελούμενος καὶ ἀγωνίζομενος νὰ χαρακτηρίσῃ ἀκριβῶς τοὺς ποιητὰς, περὶ τῶν ὁποίων ὁ νέος Κουίντιλιανὸς ὁμίλησεν ἴσως πολλὰ ἐπιπόλαια, κίθως περὶ τοῦ Τιβούλλου, Προπερτίου, Ὀρατίου, καὶ Ἰουβενάλου. Ἄλλοτε πάλιν δὴ ἐκθέσει σοχασμύστιναις περὶ τῆς τέχνης τῆς συνθέσεως, λαμβάνων τὰς ἀποδείξεις αὐτῶν ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν συγγραμμάτων τῶν μεγαλοφυῶν ποιητῶν, ἐξετάζων αὐτὰ καὶ κατὰ τὴν πρώτην καὶ ἀπαρασκευάστον κίνησιν τοῦ πρώτου ἐνθουσιασμοῦ, καὶ κατὰ τὴν βραδύτεραν σκέψιν τῶν γραφάντων.

Ἐπειτα ὁ ἀγωνισθῆ νὰ δείξῃ, πόσον χάριν καὶ κάλλος ἔφεραν εἰς τὰς τραγωδίας τῶν Ἑλλήνων οἱ Χοροὶ, καὶ πόσον τὸ σύσημά τῶν παλαιῶν, οἵτινες τοὺς ἐπαρτίσταν εἰς τὰ δράματα, ἐχρησίμευε νὰ μεταδίδῃ καὶ νὰ τρέφῃ εἰς τοὺς Ἑλληνας τὴν αἴσθησιν καὶ φιλοκαλίαν τῆς ἀνωτέρας ποιήσεως.

Τέλος δὴ ἐξετάσει τὸ πρόβλημα, ἂν οἱ παλαιοὶ, τῶν ἐποικοῦς οἱ ποιηταὶ μας ὑπερέβησαν εἰς τὴν τέχνην ἢ οἰκονομίαν, δὲν ἐπέτυχαν περισσότερον τὴν ἀλήθειαν τῶν χαρακτηρηστικῶν.

Ἐπειδὴ δὲ εἰς τοῦ λεπτοῦ τούτου προβλήματος τὴν ἐξέτασιν δὴ πείσει λόγος, καὶ δὴ γενουὺν παρατηρήσεις περὶ τῆς δογματικῆς τέχνης καὶ τῶν ἄλλων γενῶν τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐπιμελήσῃ ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ἀλήθειαν, χωρὶς νὰ προδώσῃ καὶ τὴν φιλολογικὴν δόξαν μας.

Εἰς δὲ τὰς παραδόσεις του δὴ παρεμβάλλει πάντοτε πολυλὴς παραβολὰς τῆς παλαιᾶς Φιλολογίας μετὰ τὰς νεωτέρας.

Περὶ Ἱστορίας.

Ὁ Βενιαμὴν Κωνσάντιος ἀναδέχεται νὰ διδάξῃ εἰς μερικὰς παραδόσεις του τὰς κυρίας ἐποχὰς τῶν παλαιῶν Ἑρηνικῶν, καθὼς τὰς ἐπραγματεύθη εἰς ἕνα του σύγγραμμα ἀκόμη ἀνεκδοτὸν. Αὕτη ἡ ἐκθεσις τῆς τακτικῆς προόδου τῶν Ἑρηνικῶν ἰδεῶν εἶναι πολλὰ περιέργως εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν, ὅπου ὁ ἀνθρώπινος νοῦς φαίνεται, ὅτι δοκιμάζει τὴν ταραχὴν καὶ τὴν ἠθικὴν χρεῖαν, ὅπου πολλάκις μετὰ πολλοὺς αἰῶνας ἔρχονται ἔξαφνα, καὶ τοῦ κινεῖν τὴν περιέργειαν, νὰ μάθῃ, τί ἐπίσπευε τόσον καιρὸν, καὶ τί φαίνεται, ὅτι ἔπαυσε νὰ πιεζοῦ. Ἡ πρώτη λοιπὸν Ἑρηνικὴ τῶν ἀνθρώπων, ἀκολουθησάντων τὰ φυσικὰ φάσματα· ἡ σύστασις τῆς κοσμικῆς τοῦ ἱερατείου δυνάμεως, ἄλλοῦ μὲν βοηθηθείσης ἀπὸ περιπέσεις ἐξωτερικὰς, ἢ ἐσωτερικὰς, ἄλλοῦ ὅμως περιορισθείσης, ἢ ἀποβληθείσης ἀπ' ἄλλα συμβεβηκότα, ἢ περιζατικά· ἢ φύσις τῶν Ἀσιατικῶν καὶ μεσημεριῶν Ἑρηνικῶν μετασχηματισθεῖσων, ἀπ' οὗ καθυπεβλήθησαν εἰς τὸ ἱερατεῖον, κατὰ τοὺς σκοποῦς του· αἱ ἀλλεπάλληλοι τροπολογίαι τῆς Ἑρηνικῆς τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι δανεισθέντες πρῶτον ἀπὸ τοὺς Ἀγυπτίους δόγματα καὶ παραδόσεις, καὶ ἀλλιγορίας ὅχι ξένων ἀπὸ τὰς Ἰνδικὰς προλήψεις, διεβρίβησαν ἔπειτα τοὺς δεσμοὺς τῶν ξένων, καὶ ἐσύστησαν μίαν Ἑρηνικὴν, λαβεῦσαν τὴν ἀνεξαρτησίαν της ἂν ὄχι ἀπὸ τὸν ὄρθιν λόγον, ἀλλ' ἀπὸ τὸ εὐλογον, καὶ τὰ δικαιώματά της ἀπὸ τὴν φαντασίαν· ἢ ἐν Ῥώμῃ συγκέντρωσις τῶν δογμάτων τοῦ Ἑρηνικοῦ ἱερατείου μετὰ τοὺς μύθους τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν ὅποιαν οἱ ἱερεῖς δὲν εἶχαν σχεδὸν κάμνιαν δύναμιν· ἢ ἀπὸ τὴν Ἑρηνικὴν βοήθεια τῆς φιλολογίας, καὶ ἀπὸ τὴν φιλολογίαν τῆς Ἑρηνικῆς· ὁ κατὰ τῆς πολυθεῖας ἀγὼν τῆς φιλοσοφίας, καὶ ἡ νίκη ταύτης τῆς ὄντως ἰσχυρωτάτης, ὅταν καταπιεσθῆτι· οἱ ἀνοσιφελεῖς ἀγῶνες τῆς ἐξουσίας, διὰ ν' ἀνασῆσουσαν μίαν καταπεσοῦσαν Ἑρηνικὴν· αἱ πλάνας τοῦ νοῦς καὶ θλίψεις τῆς ψυχῆς, ὅταν χάσῃ τις ὅλα τὰ μέσα τοῦ νὰ εὐχαρισθῇ τις τὴν χρεῖαν τῆς Ἑρηνικῆς· ὁ ἀπροσδόκητος ἀλλ' ἀφρευκτος ἐρχομὸς τῆς διδασκαλίας μιᾶς Ἑρηνικῆς κυβαρῆς, καὶ ἡ ἀναγέννησις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀποδεχθέντος αὐτὴν τὴν

διδασκαλίαν· ταῦτα εἶναι, ὅσα ὁ Βενιαμὴν Κωνσάντιος ἔχει νὰ διδάξῃ, καὶ νὰ δοκιμάσῃ νὰ κινήσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ Ἀθηναίου. Δὲν ἴσχυται μὲν νὰ ἐλπίσῃ, ὅτι θὰ τὰ ἐξετάσῃ κατὰ βάθος ὅλα, ἕως θὰ προσπαθῆσιν νὰ ἐξυπνίσῃ τὴν περιέργειαν, καὶ ἴσως καὶ τὴν μελέτην εἰς ταύτην τὴν ὕλην τὴν τόσον ἀναγκαίαν, καὶ, τολμᾷ νὰ εἰπῇ, πολλὰ ὀλίγου γνωσθῆν. Δὲν ἴσχυται ἀκόμη νὰ προσδιορίσῃ, οὔτε ποίαν ἡμέραν, οὔτε ἀπὸ ποίαν ἐποχὴν ἀρχίζει τὸ μάθημά του.

Περὶ τῆς Μουσικῆς.
Χόρων, διδάσκαλος.

Ἐχει νὰ προσφέρῃ πρὸς τοὺς φιλομούσους μίαν σύνοτον, ἀλλ' ἀκριβῆ καὶ σαφῆ περιγραφὴν τῆς Μουσικῆς καὶ τῶν μερῶν τῆς.

Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἐκθέσει, πόσῃ βοήθειαν ἔδωκε πάντα τε καὶ κατὰ πάντα τὸ Γαλλικὸν τῆς Μουσικῆς σχολεῖον εἰς ὅλα τ' ἄλλα τῆς Εὐρώπης, θὰ ἐπιφέρει τὴν ὀρθὴν ἐκθεσὴν τοῦ γενικοῦ συστήματος τῶν μουσικῶν γνώσεων, καὶ θὰ δι-
ξῆ τὴν ἀληθινὴν σχέσιν καὶ ἀμοιβαίαν χρεῖαν τῶν διαφόρων μερῶν τῶν· ἔπειτα εἰπὼν τ' ἀναγκαῖα δι' ὅλα τὰ μέρη εἰς τὸ πρῶτον τμήμα τοῦ μαθήματος, τὸ ὅποιον θὰ εἶναι δογματικόν, καὶ ἔδω θὰ ἐκθέσει τὰς οὐσιώδεις διδασκαλίας ὅλων τῶν ἀντικειμένων, εἴτε τὰς ἀρχάς, εἴτε τὴν μέθοδον τοῦ πρακτικοῦ, εἴτε αὐτὸ τὸ πρακτικὸν τῆς τέχνης διδάσκων. Ἐξ δὲ τὸ δεύτερον μέρος, τὸ ὅποιον εἶναι ὅλον ἰσορικόν, γίνονται ἐκθεσεὶ τῶν διαφορῶν εἰδῶν τῆς συνθέσεως, παλαιῶν καὶ νέων· καὶ πρὸς ἀκριβεστέραν κατάληψιν, θὰ παρειαίξει δι' ἡ-
γάνων παραδείγματα τοῦ καθενός, ἐκλεγμένα ἀπὸ τὰ τελειότατα, ὅσα ἐφάνισαν κατὰ διαφόρους καιροὺς ἀπ' ὅλα τὰ συστήματα τὰ ἀκμάσαντα ἀπὸ τὸν καιρὸν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὰς ἡμέρας μας.

Περὶ τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης.

Ροβέρτος, διδάσκαλος τῆ βασιλικῆς σχολείου Ἐβρίκου τοῦ Δ', ἀρχαῖος διδάσκαλος τῆ ἐν Παρισίῳ βασιλικῆς καὶ πολεμικοῦ σχολείου κτλ.

Θὰ διδάξῃ τὰς κανόνας τῆς προφορᾶς τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης, καὶ ἔπειτα ἀναπτύξας τὰς ἀρχάς τῆς, θὰ ἐξηγήσῃ διὰ ἀπὸ τοὺς δοκιμωτάτους συγγραφεῖς τῶν Ἀγγλῶν, τὸν πρῶτον λογογράφον, καὶ τὸν ἄλλον ποιητὴν.

Περὶ τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης.

Βολδόνης, ἀρχαῖος διδάσκαλος τῶν κλασσικῶν σχολείων, καὶ μέλος πολλῶν φιλολογικῶν εταιριῶν.

Θὰ ἀναλύσει μὲ τρόπον περιληπτικὸν τὰ μέρη τοῦ λόγου, ἔπειτα θὰ ἐξηγήσῃ διαφόρους κλασσικοὺς συγγραφεῖς πεζοὺς καὶ ἐμμέτρους. Ἄλλ' ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τῶν ποιητῶν προηγείται εἰς τὸ μάθημά του ἡ χειρουργικὴ, εἰς τὴν ὁποίαν θ' ἀποδείξει, ὅτι ὅλη ἡ χάρις τῆς ἀρμονίας τῶν στίχων ἐξέκεται κυριωτέρως εἰς τὴν καλὴν προφορὰν.

Λ' Γ Γ Ε Λ Ι Α Ι.

Μισθὸς τῆς ἀρετῆς καὶ αὐτὸ μὲν εἶναι ἡ συνείδησις, τὴν ὁποίαν ἔχει πάντοτε ὁ ἐνάρετος εὐεργετῶν τῶν ἀγαθῶν τῶν πράξεων, καὶ αὐτὸν μένει δίδει αὐτὸς ἑαυτῷ, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων οὔτε λαμβάνει, οὔτε ἀφαιρεῖται· ὡς τόσον ἀποδίδουσι καὶ οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸν ἐνάρετον ἀμοιβὴν, τῇ ἀληθείᾳ πολλὰ οἰκείαν, τὸν ἐπαινεῖ. Τούτου οἱ ἐπαινούμενοι ἐξ ἀπαντος χρεῖαν δὲν ἔχουσιν, οὔτε ἐπιθυμοῦσι· πλὴν αὐτὸς γίνεται πρόβλεπτος καὶ αἴτιος ἐνὸς ἄλλου δευτέρου καλοῦ· ἐγείρει δηλ. καὶ ἄλλους εἰς μίμησιν· καὶ οὕτω πληθυνομένων τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν, συνεργεῖται ἡ εὐδαιμονία τῆς ἀνθρωπότητος. Τοιοῦτου ἀνδρὸς ἐναρέτους πράξεις νεωσὶ ἐπήνεσθαι πόλλαις πολλὰ ἐπιμερίδες τοῦ εἰς Ταίγανρόκου τῆς Ῥωσσίας δια-
τρίβοντος ἑμογενοῦς μας κυρίου Ἰωάννου Βαρβάκη. Ὁ ἐκ τῆς νήσου Ψαρῶν καταγόμενος οὗτος ἑμογενής μας, εἰς τὸν ὅποιον ἡ Θεῖα Πρόνοια ἐχάρισεν ἄφθονα τὰ ἐλέη τῆς, μεταχειρίζεται τὸν πλοῦτόν του μέσον θαυμάσιον εἰς πᾶν ἀγαθοεργίας εἶδος. Ὁλη ἡ Ἐπαρχία τοῦ Ταίγανρόκου καὶ πρὸ μέρους τῆς εὐρυχάρου ἐπικρατείας τοῦ Ῥωστικοῦ κράτους ἐπαινεῖ τὰς ἐλεημοσύνας του, τὴν ἐκ βάρων ἀνέγερσιν ἱερῶν ναῶν, τὴν ἐπισκευὴν δημοσίων κτιρίων, καὶ ἄλλα πάμπολλα καλά, τὰ ὅποια γνωρίζουσιν ἀκριβῶς οἱ ἐκεῖσε, καὶ κηρύττουσι μὲ σενωτέρωιον σάλπιγγα. Ἡμεῖς δὲ κατὰ τὸ παρὸν κρίνομεν χρέος μας νὰ κηρύξωμεν εἰς τὸ Πανελλήνιον μίαν του ἐπαινετὴν πρᾶξιν, ἀρροῶσαν εἰς γενικὴν τοῦ Γένους ὠ-

φρέλαιαν. Ἐξεῖλεν ὁ γενναῖός αὐτός ἀνὴρ καὶ ἀξίος ἦος τῆς Ἑλλάδος κατὰ ταύτας τὰς ἡμέρας εἰς τὴν ἐνταῦθα ἐν Βιεν-
νη ἀδελφότητα τῶν εἰς ὅλους μας σχεδὸν τοὺς ἑμογενεῖς διὰ
καλοῦθειαν καὶ φιλογένειαν γνωρίμων Κυρίων Ἀμερυσιαδῶν
Ῥαλλιδῶν χίλια φλωρία Ὀλλανδικά, διορίζων αὐτοὺς νὰ τὰ
μετάχειρίζωνται εἰς βοήθειαν τῶν ὕσσι ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς
σπουδαίους μελετοῦν νὰ ἐκδώσωσι βιβλία χρήσιμα εἰς τὸ
γένος.

Δείγμα καὶ τοῦτο τρυφήτατον, φίλτατοι ἑμογενεῖς,
ὅτι, ἂν καὶ τὸ Γένος πάσχη πολλά καὶ δεινὰ, τῶν ὁποίων
ἀρχὴ καὶ ρίζα εἶναι ἡ ἀμάθεια, μ' ὅλον τοῦτο ἡ Θεία Πρό-
νοια δὲν τὸ ἐγκατέλιπε πάντᾳ πασιν, ἀλλὰ κινεῖ κατὰ κη-
ροὺς τοιοῦτους εὐεργετικούς ἀνδρας, διὰ νὰ τοῦ προσφέρα-
σι τὴν δυνατὴν ἀρωγὴν καὶ βοήθειαν. Τὸ παράδειγμα τῶν
τοιοῦτων μᾶς χρησιμεύει περισσότερο παρὰ τὴν ἡδὴ χρη-
γομένην ἀπ' αὐτοὺς βοήθειαν. Ἐὰν μιμηθῶμεν ἕκαστος κατὰ
τὴν δυνάμιν του τοῦ ἀξιεπαῖνου Βαρέακου τὴν προθυ-
μίαν, καὶ συνεισφέρωμεν ὅλοι τὸν δυνατὸν ἔρανον, τίς ἀμ-
φιβάλλει ὅτι ἐντὸς ὀλίγου δὲν θέλει πράξει ἡ δυστυχὴς Ἑλ-
λὰς ἄμεινον; Εἶθε ἡ Θεία Πρόνοια νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς ὅλους
τὸν ἀξιεπαῖνον καὶ ἀρελιμώτατον τοῦτον ζῆλον.

Οἱ Ἐκδόται τοῦ Α. Ἐ.